

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงิน

นายอุดม คำจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-561-742-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018598

117418279

DEPOSITORS' PROTECTION : AN ANALYSIS OF LEGAL MEASURES.

Mr. Udom Khamjan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Laws.

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-742-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงิน

นายอดม คำจันทร์

นิติศาสตร์

รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โฉ่ววิไลกุล

อาจารย์วิชัย หิรัญวงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Mr. Ratan

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Pr. Somy *Pr. Niyom*

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตินันท์ เชื้อบุญชัย)

Pr. Somy

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โฉ่ววิไลกุล)

Pr. W. Somy

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์วิชัย หิรัญวงศ์)

Pr. W. Somy

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช อภิเษิตอำรง)

Pr. W. Somy

.....กรรมการ
(อาจารย์ประภัทร์ ศรีสัตยากุล)

Pr. W. Somy

.....กรรมการ
(อาจารย์वलันต์ เทียนหอม)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อุดม คำจันทร์ : มจตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงิน (DEPOSITOR'S PROTECTION : AN ANALYSIS OF LEGAL MEASURES) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ประสิทธิ์ โมวิไลกุล อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ. วิชัย หิรัญวงศ์, 144 หน้า. ISBN 974-581-742-2

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะแสดงถึงมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงินที่ฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน นับตั้งแต่เริ่มมีการก่อตั้งสถาบันการเงินขึ้นในประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน วิทยานิพนธ์ประกอบด้วย บทวิเคราะห์ ว่าด้วยกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น เพียงพอที่จะคุ้มครองผู้ฝากเงินหรือไม่ การศึกษาได้ทำขึ้นด้วยจุดประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นวิวัฒนาการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝาก ไม่ให้ผู้ฝากได้รับความเสียหาย และการเสริมสร้างให้สถาบันการเงินมีความมั่นคง

การค้นคว้าได้ครอบคลุม นับแต่มีการก่อตั้งสถาบันการเงินในระยะแรก ๆ จนถึงมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงินที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยแหล่งที่มาของข้อมูลในการค้นคว้า ได้แก่ ด้วบทกฎหมาย ตำรา วิทยานิพนธ์ ตลอดจนวารสารต่าง ๆ ส่วนการวิเคราะห์นั้นอาศัยมาตรฐานการเปรียบเทียบกับกฎหมายการประกันเงินฝากของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก

ผลของการศึกษาพบว่า ปัจจุบันบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ ยังไม่เพียงพอที่จะใช้คุ้มครองผู้ฝากเงิน และยังไม่เสริมความมั่นคงให้แก่สถาบันการเงินอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเหล่านั้นใหม่ เพื่อให้ได้มาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะทำให้การคุ้มครองผู้ฝากเงินเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงแก่สถาบันการเงินเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนักศึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C071196 : DEPARTMENT OF LAW

KEYWORD : DEPOSITOR'S PROTECTION / AN ANALYSIS OF LEGAL MEASURES

UDOM KHAMJAN : DEPOSITOR'S PROTECTION : AN ANALYSIS OF LEGAL MEASURES
THESIS ADVISOR : ASSO. PRASIT KOVILAIKOOL, THESIS CO-ADVISOR : MR. WICHAI
HIRUNWONG 144 PP. ISBN 974-581-742-2

The objective of this thesis is to describe legal measures devised for the protection of depositors of financial institutions from the beginning of the establishment of the Thai Financial Institutions up to the present time. This thesis considering whether current laws provide insufficient protection to depositors. The objective of this research is to show the development of the legal measures in protection the Depositors and promotion the stabilization of financial institutions.

This research will cover process of the collection of the Laws resultings to the establishment of Financial institutions up to current legal measures for the protection of depositors. The information of this research derives from many sources including Laws textbooks thesis, journals and magazines. The analysis are base on the comparison with the federal deposit insurance act (FDI Act) of the united states.

According to this research current laws concernings the protection of depositors are not all to provide sufficient protection to such depositors nor promote the stabilization of the financial institution therefore this thesis recommends of such laws in order to provide better protection to the depositors and to promote the stabilization of the financial institution.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม HIRUNWONG

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โฉมวิไลกุล และท่านอาจารย์วิชัย หิรัญวงศ์ ผู้ซึ่งแม้จะมีภารกิจในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ มากมายก็ยังกรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้สละเวลาให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ แก่ผู้เขียนเสมอมา และขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ชัยชาญ วิบูลย์ศิลป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช อภิเมธีจ่าง ท่านอาจารย์ประภักดิ์ ศรีสัตยากุล ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิตินันท์ เชื้อบุญชัย และท่านอาจารย์วสันต์ เทียนหอม ซึ่งได้เสียสละเวลาในการให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ แก่ผู้เขียนเสมอมา

ขอขอบพระคุณท่านจิตติ เจริญน้ำ และท่านปรีชา วราโห ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้เขียน ท่านเรวัตร์ จำเฉลิม และเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความสนับสนุนและสอบถามความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์เป็นประจำ และขอขอบพระคุณ คุณกันเภา รสรีน ที่ได้รับเป็นธุระในการพิมพ์วิทยานิพนธ์จนสำเร็จเป็นรูปเล่มตามระยะเวลาที่กำหนด

ขอขอบพระคุณธนาคารกสิกรไทยที่ได้มอบทุนในการทำวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้

อุดม คำจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประวัติย่อ.....	ฉ
บทที่	
บทนำ.....	1
1. สถาบันการเงิน.....	4
ส่วนที่ 1 ธนาคารพาณิชย์.....	6
ส่วนที่ 2 บริษัทการเงิน.....	10
ส่วนที่ 3 บริษัทเครดิตฟองซิเออร์.....	15
ส่วนที่ 4 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม กำกับสถาบันการเงิน.....	16
ส่วนที่ 5 ธนาคารแห่งประเทศไทยกับการแก้ไขปัญหา ของสถาบันการเงิน.....	24
2. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงินในอดีต.....	28
1. การช่วยเหลือทางการเงินหรือการฟื้นฟู สถาบันการเงิน.....	28
2. การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ฝากเงินในอดีต.....	30
3. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงินในปัจจุบัน ; กองทุนเพื่อการฟื้นฟู.....	34
1. ความเป็นมาของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู.....	34
2. โครงสร้างของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู.....	37

3.	อำนาจหน้าที่ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู.....	40
4.	วิธีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ สถาบันการเงิน.....	41
5.	การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ฝากเงิน....	47
6.	การตรวจสอบฐานะทางการเงินของกองทุน เพื่อการฟื้นฟู.....	52
7.	ข้อวิจารณ์เกี่ยวกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟู.....	56
4.	การประกันเงินฝากในสหรัฐอเมริกา.....	57
1.	ความเป็นมาของการประกันเงินฝาก.....	58
2.	สถาบันประกันเงินฝาก.....	59
3.	โครงสร้างทางกฎหมายของสถาบันประกันเงินฝาก..	60
4.	อำนาจหน้าที่ของสถาบันประกันเงินฝาก.....	65
5.	วิธีการที่ใช้ในการคุ้มครองผู้ฝากเงิน.....	68
6.	การกำกับและตรวจสอบฐานะการเงิน.....	72
7.	ผลการดำเนินงานของสถาบันประกันของ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	76
8.	ข้อดีและข้อเสียของ "กฎหมายประกันเงินฝาก" ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	78
9.	ปัญหาในการดำเนินงานของสถาบันประกันเงินฝาก..	80
5.	แนวความคิดเกี่ยวกับการประกันเงินฝากในประเทศไทย... ..	82
1.	ความหมายของการประกันเงินฝาก.....	82
2.	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝากเงิน สถาบันการเงิน และสถาบันประกันเงินฝาก.....	83

๑.	การประกันเงินฝากเปรียบเทียบกับการค้าประกัน และการประกันภัยค้ำจุน.....	๖๕
๔.	แนวความคิดเกี่ยวกับการประกันเงินฝากใน ประเทศไทย.....	๘๕
๕.	โครงสร้างทางกฎหมายของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน..	๙๐
๖.	อำนาจหน้าที่ของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน.....	๙๒
๗.	วิธีการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน.....	๙๘
๘.	การโอนทรัพย์สินและการร่วมหรือควบกิจการ.....	๙๖
๙.	การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ฝากเงิน....	๙๘
๖.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	๑๐๕
	บรรณานุกรม.....	๑๑๑
	ภาคผนวก.....	๑๑๖
	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินแห่งประเทศไทย	๑๑๗
	ประวัติผู้เขียน.....	๑๑๔